

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om fiske

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om fiske ska ändras i fråga om den krets som har rätt att delta i fiskeområdets stämma. Enligt förslaget ska de organisationer som företräder fritidsfiskarna få sända sammanlagt två företrädare till fiskeområdets stämma. Det föreslås att organisationerna, som tidigare uppräknats i förordningen om fiske, i fort-

sättningen ska fastställas genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet. Propositionen innehåller också en teknisk ändring av lagen om fiske som följer av förvaltningslagen. Det föreslås också att den bestämmelse i lagen om fiske som gäller forum i brottmål ska upphävas. Lagen avses träda i kraft hösten 2009.

MOTIVERING

1 Nuläge

Företrädare för fritidsfiskarna vid fiskeområdets stämmor

Enligt 71 § i lagen om fiske (286/1982) är fiskelagen, ägarna av vattenområdet, inom fiskeområdet verksamma organisationer för yrkesfiskare och inom fiskeområdet verksamma organisationer för tillvaratagande av fritidsfiskarnas intressen medlemmar i ett fiskeområde. Enligt 73 § i lagen om fiske får yrkesfiskarnas organisationer och de organisationer som företräder fritidsfiskarna var och en sända en företrädare till fiskeområdets stämma. Närmare bestämmelser om organisationerna finns i 30 § i förordningen om fiske (1116/1982).

I Finland har det länge funnits tre organisationer inom fritidsfiskesektorn: Suomen Kalamiesten Keskusliitto – Finlands Fritidsfiskares Centralförbund ry, Finlands Jägar- och Fiskarförbund rf och Finlands Sportfiskarförbund rf. Vid utgången av 1999 avtalade organisationerna om att gå samman och koncentrera sina resurser. De beslutade sig för att bilda en gemensam centralorganisation, Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf, vars konstituerande möte hölls i slutet av januari 2000. De nämnda organisationerna är tills vidare verksamma jämsides med den nya organisationen.

Den nya centralorganisationens verksamhet har etablerats och nya fritidsfiskekretsar (13) har bildats, registrerats och inlett sin verksamhet. Det har i praktiken rått en viss oklar-

het om vilka organisationer som får sända en företrädare till fiskeområdets stämma och hur många företrädare som får sändas. Enligt 30 § 2 mom. i förordningen om fiske är i 73 § 1 mom. 5 punkten i lagen om fiske avsedda organisationer för tillvaratagande av fritidsfiskarnas intressen de regionala medlemsorganisationer i Suomen Kalamiesten Keskusliitto - Finlands Fritidsfiskares Centralförbund ry, Finlands Jägar- och Fiskarförbund rf samt Finlands Sportfiskarförbund rf som är registrerade föreningar. Var och en av de regionala organisationerna i nämnda förbund har kunnat sända en företrädare till fiskeområdets stämma. Det har emellertid varit ovanligt att företrädare för alla tre fritidsfiskeorganisationer har utsetts till fiskeområdets stämma av den enkla anledningen att alla de nämnda centralorganisationerna inte har haft ett landsomfattande nätverk av regionala medlemsorganisationer. Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf:s regionala fritidsfiskekretsar täcker hela landet och har ca 360 namngivna fiskeområdesföreträdare. Det finns cirka 220 fiskeområden i Finland.

Förvaltningslagen

Enligt 77 a § i lagen om fiske handlar medlemmar i och anställda hos ett fiskeområdes organ under tjänstemannaansvar i förvaltnings- och tillsynsuppgifter enligt lagen om fiske. I nämnda paragraf hänvisas till lagen om förvaltningsförfarande (589/1982) och lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966). Lagarna har dock upphävts genom förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelsen om forum vid fiskeförseelser

Genom lagen om ändring av lagen om fiske (1066/2004), som trädde i kraft den 1 februari 2005, ändrades 113 § i lagen om fiske. Ändringen gjordes i samband med att lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004), nedan *lagen om den ekonomiska zonen*, stiftades och den utformades av riksdagens lagutskott (se UtUB 11/2004 rd och LaUU 13/2004 rd). Enligt den gällande bestämmel-

sen handläggs brottmål enligt lagen om fiske, dvs. fiskeförseelser enligt 108 § i lagen om fiske, av de i 21 kap. 1 § i sjölagen (674/1994) nämnda tingsrätterna. Fiskeförseelser handläggs för närvarande endast i Ålands, Åbo, Vasa, Nyslotts, Helsingfors, Raseborgs, Kotka och Uleåborgs tingsrätt.

När det gäller fiskebrott, döljande av olovligt byte och brott mot den gemensamma fiskeripolitiken är det avgörande om gärningen har inträffat i inlandet eller på ett havsområde som hör till Finlands ekonomiska zon. Enligt 13 § i lagen om den ekonomiska zonen döms straff för fiskeförseelse i den ekonomiska zonen enligt 108 § i lagen om fiske, för fiskebrott och döljande av olovligt byte enligt 48 a kap. 2 och 4 § i strafflagen och för brott mot den gemensamma fiskeripolitiken enligt 7 § 1 mom. i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994). Enligt 23 § i lagen om den ekonomiska zonen handläggs brottmål enligt lagen om den ekonomiska zonen endast av de tingsrätter som nämns i 21 kap. 1 § i sjölagen. Fiskebrott som begåtts någon annanstans än inom den ekonomiska zonen handläggs fortfarande enligt grundregeln i lagen om rättegång i brottmål (689/1997), alltså vid den behöriga tingsrätten på gärningsorten.

Åklagarmyndigheterna har uppmärksammat jord- och skogsbruksministeriet på att den nya forumbestämmelsen i lagen om fiske har konstaterats vara processekonomiskt oändamålsenlig.

2 Föreslagna ändringar

73 § 1 mom. 5 punkten

Det föreslås att 73 § 1 mom. 5 punkten i lagen om fiske ändras så att de organisationer som företräder fritidsfiskarna får sända sammanlagt två företrädare till fiskeområdets stämma. Ändringen behövs till följd av ändringarna på organisationsfältet. Verksamheten i Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf bygger på dess regionala fritidsfiskekretsar, sammanlagt 13 till antalet, som täcker hela landet.

73 § 2 mom.

Det föreslås att 73 § 2 mom. i lagen om fiske ändras så att de organisationer som avses i 1 mom. 4 och 5 punkten ska fastställas genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet i stället för genom förordning, för högst fem år åt gången. Det gällande bemyndigandet att utfärda förordning är föråldrat med hänsyn till kraven i 80 § i grundlagen. Det föreslås också att 71 § 2 mom., som innehåller ett liknande bemyndigande att utfärda förordning, upphävs. Ministeriets beslut om fastställande bedöms vara ett ändamålsenligt sätt att utforma en konstaterande organisationsförteckning. Förslaget bidrar också till att säkerställa organisationernas rättskydd eftersom ministeriebeslut kan överklagas i enlighet med vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Då ministeriet överväger vilka organisationer inom fiskeribranschen som ska tas med i förteckningen enligt 2 mom. tar ministeriet hänsyn till om organisationen är en registrerad förening vars främsta verksamhetsidé enligt dess stadgar är att främja medlemmarnas intressen på en riksomfattande och regional nivå.

73 § 1 mom. 1 och 2 punkten, 77 a och 113 §

Det föreslås dessutom en teknisk ändring i 73 § 1 mom. 1 och 2 punkten så att med *fiskelag* hänvisas till de *delägarlag* som avses i 3 §.

Det föreslås en teknisk korrigerings i 77 a § i lagen om fiske så att man i paragrafen hänvisar till gällande förvaltningslag i stället för till lagen om förvaltningsförfarande och lagen om delgivning i förvaltningsärenden, vilka redan har upphävts. Dessutom moderniseras den finska språkdräkten. Det föreslås att i paragrafen dessutom tas in bestämmelser om skyldigheten att iaktta språklagen (423/2003) och om det skadeståndsansvar som aktörerna inom fiskeområdet har enligt skadeståndslagen (412/1974).

De garantier för god förvaltning som avses i 21 § i grundlagen har ansetts kräva att språklagen tillämpas även inom den indirekta statsförvaltningen. Bestämmelsen om ska-

deståndsansvar är befogad eftersom var och en som har lidit rättskränkning eller skada till följd av en lagstridig åtgärd eller försummelse av en tjänsteman eller någon som sköter ett offentligt uppdrag, enligt bestämmelsen om tjänsteansvar i 118 § i grundlagen och enligt vad som närmare bestäms genom lag, har rätt att yrka att denne döms till straff samt kräva skadestånd av det offentliga samfundet eller av tjänstemannen eller den som sköter det offentliga uppdraget. Dessutom förutsätter 124 § i grundlagen att offentliga uppgifter som sköts av andra än myndigheter sköts så att de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning inte äventyras.

Det föreslås att 113 § i lagen om fiske upphävs. Då handläggs fiskeförseelser enligt grundregeln i lagen om rättegång i brottmål, dvs. i den behöriga tingsrätten på gärningsorten. En forumbestämmelse som anknyter till fiskeförseelser inom den ekonomiska zonen är onödig i lagen om fiske eftersom det redan föreskrivs om detta i 23 § i lagen om den ekonomiska zonen.

3 Propositionens konsekvenser

Ändringarna är delvis tekniska och propositionen har inga konsekvenser för statsfinanserna. Propositionen har inte heller några konsekvenser för medborgarnas ställning. Genom propositionen strävar man efter att modernisera lagstiftningen så att den motsvarar ändringarna på organisationsfältet och i den övriga lagstiftningen.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet. Utlåtanden om propositionen har begärts av justitieministeriet, miljöministeriet, arbets- och näringscentralernas fiskerienheter, Landsbygdsverket, Sametinget, Kalatalouden Keskusliitto ry, Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL – Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF ry, Suomen Sisävesiammattikalastajat ry, Finlands Jägar-

och Fiskarförbund rf, Suomen Kalamiesten Keskusliitto – Finlands Fritidsfiskares Centralförbund ry och Finlands Sportfiskarförbund rf.

Till ministeriet inkom åtta skriftliga utlåtanden. Inga anmärkningar gjordes i fråga om förslagen att ändra 77 a och 113 § i lagen om fiske. Däremot ansågs de föreslagna ändringarna av 73 § i lagen om fiske vara nödvändiga och brådskande även om organisationernas utlåtanden skilde sig från varandra när det gäller företrädarna vid fiskeområdets stämma. Kalatalouden Keskusliitto ry ansåg dock i sitt utlåtande att man bör återkomma till detta i samband med en totalreform av lagen om fiske.

Utlåtandena föranledde inga ändringar av den proposition som varit på remiss. Däremot har propositionen ändrats i enlighet med kommentarerna från justitieministeriets laggranskning. Utlåtanden om den ändrade propositionen har begärts av de instanser som nämns ovan. Utlåtandena innehöll i huvuddrag samma saker som de tidigare utlåtandena.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft hösten 2009.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Bilagor
Lagförslag*

Lag

om ändring av lagen om fiske

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 16 april 1982 om fiske (286/1982) 71 § 2 mom. och 113 §, sådana de lyder, 71 § 2 mom. i lag 1355/1993 och 113 § i lag 1066/2004, samt
ändras 73 § 1 mom. 1, 2 och 5 punkten och 2 mom. och 77 a §, sådana de lyder, 73 § 1 mom. 1, 2 och 5 punkten och 2 mom. i lag 1355/1993 och 77 a § i lag 693/1999, som följer:

73 §

Till fiskeområdets stämma får fiskeområdets medlemmar sända företrädare enligt följande

1) ett sådant delägarlag enligt 3 § som utgör ett fiskelag, vars vattenområde omfattar minst 50 hektar får sända en företrädare,

2) sådana ägare av vattenområden som inte hör till ett delägarlag som avses i 1 punkten, vars områden omfattar minst 50 hektar får var och en sända en företrädare,

5) de organisationer som företräder fritidsfiskarna får sända sammanlagt två företrädare.

Jord- och skogsbruksministeriet fastställer en förteckning över de organisationer som

avses i 1 mom. 4 och 5 punkten för högst fem år åt gången.

77 a §

På medlemmar i och anställda hos ett fiskeområdes organ tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter förvaltnings- och tillsynsuppgifter enligt denna lag. I fråga om förvaltnings- och tillsynsuppgifterna ska förvaltningslagen (434/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och språklagen (423/2003) iakttas. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Denna lag träder i kraft den 2009.

Helsingfors den 24 april 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister Paula Lehtomäki

Lag

om ändring av lagen om fiske

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i lagen av den 16 april 1982 om fiske (286/1982) 71 § 2 mom. och 113 §, sådana de lyder, 71 § 2 mom. i lag 1355/1993 och 113 § i lag 1066/2004, samt ändras 73 § 1 mom. 1, 2 och 5 punkten och 2 mom. och 77 a §, sådana de lyder, 73 § 1 mom. 1, 2 och 5 punkten och 2 mom. i lag 1355/1993 och 77 a § i lag 693/1999, som följer:

Gällande lydelse

71 §

Närmare stadganden om organisationer som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning

73 §

Till fiskeområdets stämma får fiskeområdets medlemmar sända företrädare enligt följande

1) fiskelag vars vattenområde omfattar minst 50 hektar får sända en företrädare,

2) de ägare av ett vattenområde vilka inte hör till något fiskelag men vilkas områden omfattar minst 50 hektar får var och en sända en företrädare,

5) de organisationer som företräder fritidsfiskarna får var och en sända en företrädare.

Närmare stadganden om organisationer som avses i 1 mom. 4 och 5 punkten utfärdas genom förordning.

77 a §

Medlemmar i och anställda hos ett fiskeområdes organ handlar under tjänstemannaansvar i förvaltnings- och tillsynsuppgifter enligt denna lag. I dessa ärenden skall iakttas vad lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966) och lagen om of-

Föreslagen lydelse

71 §

(upphävs)

73 §

Till fiskeområdets stämma får fiskeområdets medlemmar sända företrädare enligt följande

1) ett sådant delägarlag enligt 3 § som utgör ett fiskelag, vars vattenområde omfattar minst 50 hektar får sända en företrädare,

2) sådana ägare av vattenområden som inte hör till ett delägarlag som avses i 1 punkten, vars områden omfattar minst 50 hektar får var och en sända en företrädare,

5) de organisationer som företräder fritidsfiskarna får sända sammanlagt två företrädare.

Jord- och skogsbruksministeriet fastställer en förteckning över de organisationer som avses i 1 mom. 4 och 5 punkten för högst fem år åt gången.

77 a §

På medlemmar i och anställda hos ett fiskeområdes organ tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter förvaltnings- och tillsynsuppgifter enligt denna lag. I fråga om förvaltnings- och tillsynsuppgifterna ska förvaltningslagen (434/2003), lagen om offentlighet i myndig-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

fentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskriver om myndigheter.

heternas verksamhet (621/1999) och språklagen (423/2003) iakttas. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

113 §

(upphävs)

Behöriga domstolar

Brottmål enligt denna lag handläggs av de i 21 kap. 1 § i sjölagen (674/1994) nämnda tingsrätterna. Behörig tingsrätt är den vars domkrets är närmast den ort där brottet med tillämpning av 4 kap. 1 § 1 och 2 mom. i lagen om rättegång i brottmål (689/1997) kan anses ha begåtts. Vid tillämpningen av denna paragraf anses gränserna för dessa tingsrätters domkretsar fortsätta från territorialvattnets yttre gräns till den ekonomiska zonens yttre gräns utan att ändra riktning.

Denna lag träder i kraft den
2009.